

PROSTY JĘZYK NA UW

Zespół redakcyjny: Mateusz Gromulski, Anna Maria Kolczyńska, Zuzanna Pasikowska
pod opieką dr hab. Moniki Kresy, prof. ucz.

Spis treści

I. Dzień prostego języka

1. Wprowadzenie
2. Część konkursowa
 - a. uproszczenie tekstu
 - b. szarada i dwa zdania
3. Część rozrywkowa
 - a. rebusy
 - b. krzyżówka

II. Wieści ze świata prostego języka

1. Wydarzenia
2. Aktualności
3. Ciekawostki
4. Publikacje

prostyjezyk@uw.edu.pl

<https://zpj.iip.uw.edu.pl>

[Prosty_jezyk_na_UW](#)

Dzień prostego języka

Wprowadzenie

Dzisiaj, czyli 13 października, obchodzimy Międzynarodowy Dzień Prostego Języka!

Z tej okazji przygotowaliśmy dla Państwa numer specjalny. Zawsze staramy się wypełnić kolejne odsłony naszego newsletter wiedzą. Tym razem chcielibyśmy zaprosić Państwa również do wspólnej zabawy. Dlatego przygotowaliśmy kilka łamigłówek oraz dwa konkursy z atrakcyjnymi nagrodami. W drugiej części newslettera jak zwykle zebraliśmy wieści ze świata prostego języka.

Co znajdą Państwo w pierwszej części newslettera?

Część konkursowa

Uproszczenie tekstu	Pierwszy konkurs polega na uproszczeniu krótkiego tekstu – ogłoszenia ze spółdzielni mieszkaniowej. Autorzy trzech najlepszych prac zostaną nagrodzeni wejściówkami na Kongres Efektywnej Komunikacji.
Odgadnięcie szarady i dwóch zdań	Drugi z konkursów polega na rozwiązaniu szarad oraz rozpoznaniu wersji słynnych cytatów i przysłów, które wcześniej „utrudniliśmy”. Aby wziąć udział w tym konkursie, muszą Państwo odesłać co najmniej jedną szaradę oraz co najmniej dwa powiedzenia. Trzy najszybciej odesłane prace zostaną nagrodzone kubkami z naszym logo. Przykładowa szarada: Przykład (z „Lalki” Prusa) <i>Pierwsze i drugie – to zwierz kopytkowy,</i> → ko-za <i>Pierwsze i trzecie – ozdabia damskie głowy;</i> → ko-ki <i>Wszystkie razem – na wojnie strasznie goni.</i> → ko-za-ki Rozwiązanie: kozaki. Przykładowe zdanie do odgadnięcia: Sposób odbioru wizualnego danej osoby skutkuje określonym jej postrzeganiem, które może objawiać się m.in. w formie pisemnej. Rozwiązanie: jak cię widzą, tak cię piszą.

Dwa konkursy nie są od siebie zależne – to oznacza, że mogą Państwo wziąć udział zarówno w obu konkursach, jak i tylko w jednym. Więcej szczegółów na temat zasad odnajdą Państwo na kolejnych stronach oraz w dołączonym do maila regulaminie.

Część rozrywkowa

Rebusy	W części rozrywkowej odnajdą Państwo rebusy i krzyżówkę, które nie są elementem żadnego konkursu. Hasła mają związek z tematami poprzednich numerów newslettera. Zachęcamy do rozwiązania łamigłówek. Odpowiedzi do nich umieścimy na ostatniej stronie newslettera.
Krzyżówka	

Część konkursowa

Pierwszy konkurs: uproszczenie tekstu

Nagroda dla trzech najlepszych tekstów: wejściówka na Kongres Efektywnej Komunikacji i zaprezentowanie zwycięskich tekstów

Do kiedy przyjmujemy prace: do 20 października

Gdzie odsyłać rozwiązania: prostyjezyk@uw.edu.pl

Format tekstu: plik PDF bez podpisu w tekście dokumentu ani w tytule (to ułatwi zanonimizowanie prac, zanim je sprawdzimy)

Jury: dr hab. Monika Kresa, prof. ucz. wraz z zespołem redakcyjnym newslettera

Kryteria oceny: zgodność z zasadami prostego języka (według [standardu](#))

Uwaga: udział w konkursie jest jednoznaczny z wyrażeniem zgody na warunki regulaminu tego konkursu.

Warszawa, dnia 13.X.2025 r.

Sprzątanie!!!!

Szanowni Państwo,

Zgodnie z Ustawą z dn. 24.VIII.1991 o ochronie przeciwpożarowej w naszym budynku wdrażane są działania mające na celu **mitygację ryzyka pożarowego**. W związku z powyższym niniejszym informujemy, że dn.29.X.2025 planowane jest przeprowadzenie utylizacji przedmiotów zgromadzonych na poddaszu nieużytkowym. Osoby składujące na poddaszu nieużytkowym przedmioty są proszę o ich usunięcie w przeciwnym razie przedmioty te zostaną usunięte w wyniku procesu utylizacji przeprowadzonego przez **Spółdzielnię Mieszkaniową**. W przypadku nie usunięcia wyżej wymienionych przedmiotów koszty zostaną poniesione przez wszystkich mieszkańców przedmiotowego budynku mieszkalnego.

Z głębokim poważaniem
Spółdzielnia X

Drugi konkurs: szarada i dwa zdania

Co trzeba odesłać: co najmniej jedną szaradę oraz co najmniej dwa cytaty

Do kiedy przyjmujemy prace: do 20 października

Nagroda dla trzech najszybszych odpowiedzi: kubek z naszym logo

Gdzie odsyłać rozwiązania: prostyjezyk@uw.edu.pl

Kryteria oceny: poprawność odpowiedzi i czas nadesłania

Uwaga: udział w konkursie jest jednoznaczny z wyrażeniem zgody na warunki regulaminu tego konkursu.

Szarady

1.	2.
Samo pierwsze – to gdy jesteś obok, Samo drugie – to gromada kociąt, Pierwsze i drugie – cecha dobrych ludzi, Trzecie – sprawdzi fundusz instytucji; Wszystkich razem do określania użyj.	Pierwsze i trzecie – to nazwa kamienia, Pierwsze i drugie – tak jest na dworze, gdy słońce oślepia; Wszystko razem bełkot w prosty tekst przemienia.

Utrudnione zdania

1. Osoba fizyczna zobowiązana jest do przyodziania się w część ubioru służącą ochronie najniższych partii kończyny dolnej w trakcie uroczystości związanej z celebracją zawarcia związku małżeńskiego.
2. Proces egzystencjalny odpowiada opakowaniu z zawartością gotową do spożycia w formie masy kakaowo-cukrowej; niemożliwe do przewidzenia jest to, co może wystąpić w następującym momencie.
3. Jeśli jednostka świadomie podejmie działanie mające na celu przyzwyczajenie do siebie drugiej jednostki, wówczas musi bezwzględnie mierzyć się z konsekwencjami swojej decyzji i czynów.
4. Osoba płci męskiej w podeszłym wieku kierowała swoje wypowiedzi do tekstu kultury o charakterze wizualnym, jednakże rzeczony tekst kultury nie skorzystał z możliwości wystosowania odpowiedzi w odniesieniu do słów mężczyzny.
5. W wyniku zaniechania wykonania zleconych zadań ograniczony zostanie dostęp do tradycyjnego słowiańskiego pieczywa obrzędowego o kolistym kształcie.

Część rozrywkowa

W tej części już są zadania tylko dla rozrywki, nie konkursowe. Odpowiedzi do nich są podane na dole strony.

~~ca~~

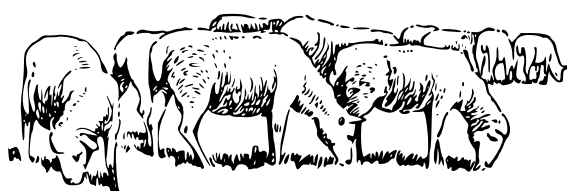

~~r~~

+ę

~~kr~~

d=n ~~o~~

k=d k=d

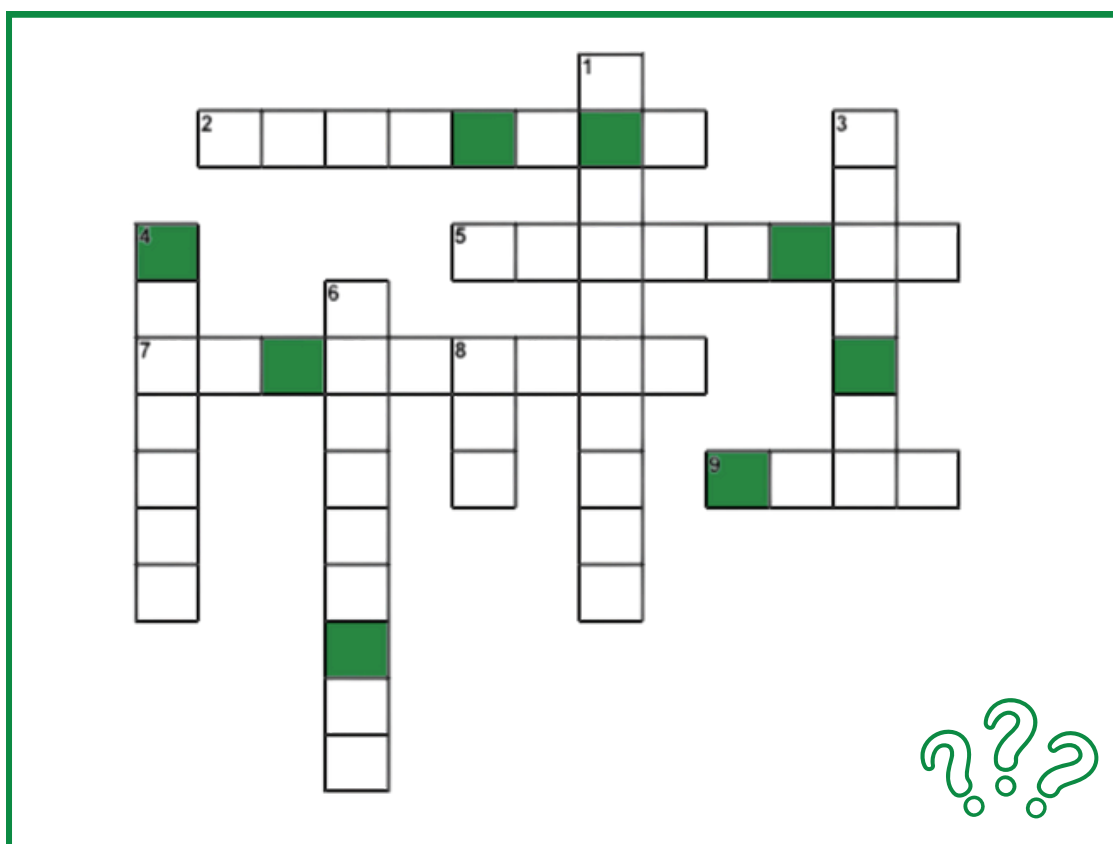

z=l r=l

j=d e=g ń=n

Krzyżówka

Poziomo:

- 2. Wyraz lub wyrażenie typowe dla stylu urzędowego
- 5. Tekst dostosowany do potrzeb różnych osób to (z angielskiego: accessible) tekst:
- 7. Czcionka, której się zwykle używa w tekstach drukowanych
- 9. ... to read

Pionowo:

- 1. Jest ich dużo w dynamicznym tekście
- 3. Efektywnej Komunikacji, odbywa się 28-29 października
- 4. Walery, twórca „linijki”
- 6. Specjalny rodzaj nagłówka
- 8. Mgła po angielsku lub nazwa indeksu

Więści ze świata prostego języka

Wydarzenia

7. konferencja o prostym języku w ING

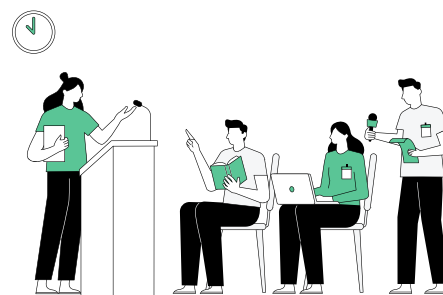
Data: 27 listopada

Miejsce: stacjonarnie w Katowicach
oraz online

Zapisy: od 5 listopada 2025 roku

Agenda została ogłoszona 13 października.

Udział jest bezpłatny.

Aktualności

„Możemy prościej. Podkast o dobrej komunikacji”

W październiku wystartował podkast „Możemy prościej”.

W pierwszym odcinku prof. Monika Kresa, koordynatorka Zespołu ds. Prostego Języka, rozmawia z dr Magdaleną Wanot-Miśturą, prezes Fundacji Języka Polskiego. Ten odcinek wprowadza do tematu prostego języka.

Podkast powstał jako materiał dla osób, które zapisały się na zajęcia ogólnouniwersyteckie (Jak pisać, żeby ludzie nas rozumieli – prosty język i skuteczna komunikacja w praktyce), ale jest ogólnodostępny na platformach [Youtube](#) oraz [Spotify](#).

W serii będzie 15 odcinków o zróżnicowanej tematyce i z różnymi gośćmi, więc zachęcamy do subskrybowania kanału YouTube lub obserwowania podkastu na Spotify.

Ciekawostka

Czy wiedzieli Państwo, że Międzynarodowy Dzień Prostego Języka nie bez przyczyny obchodzimy właśnie 13 października? W 2010 roku tego dnia prezydent Barack Obama podpisał „Plain Writing Act”. Jest to dokument, który nakłada na instytucje rządowe w USA obowiązek pisania w jasny sposób, zgodnie z zasadami prostego języka. To wydarzenie pokazuje, że prosty język może być nie tylko oddolną inicjatywą, lecz także standardem wyznaczonym przez prawo.

Na pomysł ustanowienia Międzynarodowego Dnia Prostego Języka wpadli członkowie Plain Language Association International (PLAIN). W związku z tym każdego roku 13 października to okazja do świętowania oraz zwiększania świadomości na temat przyjaznej komunikacji. Wtedy wszystkie osoby i instytucje, którym bliska jest ta idea, mogą docenić to, co udało się już osiągnąć, oraz zastanowić się nad tym, co jeszcze należy zmienić.

Publikacje

„Ruch prostego języka w Polsce w latach 2012-2022”

Dzień Prostego Języka to dobra okazja, by spojrzeć na to, co przez ostatnie lata udało się zdziałać na polu upraszczania języka urzędowego. Taka refleksja stała się głównym tematem artykułu Anny Skaryszewskiej.

Autorka podsumowała w nim dekadę zmian w polskiej komunikacji. Wskazała przy tym kilka kluczowych momentów, które sprawiły, że prosty język w Polsce przestał być postrzegany jako chwilowa moda. Skaryszewska uwzględniła m.in. inicjatywy społeczno-akademickie, takie jak kampania „Prosty język przyjazny obywatelom” czy I Kongres Języka Urzędowego, podczas którego wybrzmiała deklaracja poprawy jakości języka urzędowego.

Za kamienie milowe autorka uznała również takie działania i inicjatywy, jak:

- projekt badawczy „Mierzenie stopnia zrozumiałości polskich tekstów użytkowych” zrealizowany na Uniwersytecie SWPS, który doprowadził do stworzenia narzędzia Jasnopis;
- kampania edukacyjna „Prosto i kropka” poprowadzona przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, która miała ułatwić dostęp do Funduszy Europejskich;
- deklaracja prostego języka, którą uznaje się za początek działań systemowych na rzecz upraszczania komunikacji w instytucjach publicznych;
- uchwalenie Ustawy o dostępności cyfrowej stron cyfrowych i Ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Anna Skaryszewska zauważa, że choć ponad połowa urzędów w Polsce upraszcza swoją komunikację, to nadal brakuje uregulowania prawnego, które uczyniłoby to obowiązkowym standardem, tak jak w USA czy Skandynawii.

Jeśli chcieliby Państwo szczegółowo zapoznać się z prostojęzycznymi inicjatywami z lat 2012-2022, zachęcamy do lektury artykułu. Znajdą go Państwo [tutaj](#).

Rozwiązania rebusów: prosty język; standard; legal design.

śródytuł; 7. szeryfowa; 8. FOG; 9. easy.

Odpowiedzi do krzyżówki: 1. czasowniki; 2. urzędnik; 3. kongres; 4. Pisarek; 5. dostępny; 6.

Gdzie nas znajdziesz:

 prostyjezyk@uw.edu.pl

 <https://zpj.ijp.uw.edu.pl/>

 [Prosty_jezyk na UW](#)